

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 6 kwietnia 2017 r. Bank (...) spółka akcyjna w W. wniosła pozew przeciwko T. P. o zapłatę kwoty 82.108,73 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu, a także kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazała, że pozwany T. P. 14 października 2013 r. zawarł z powódką umowę o kredyt nieodnawialny, zgodnie z którą spłata kredytu miała nastąpić w okresie 60 miesięcy od zawarcia umowy. W związku z zaległościami w spłacie powódka wypowiedziała umowę 19 maja 2016 r. Pozwany nie uregulował zaległości, zatem kredyt stał się wymagalny w całości po upływie okresu wypowiedzenia. Następnie - 3 kwietnia 2017 r. - powódka wystawiła wyciąg z ksiąg banku, zgodnie z którym zadłużenie pozwanego wynosi 82.108,73 zł, na które składa się wymagalny kapitał w kwocie 76.149,31 zł, odsetki zapadłe w kwocie 3.114,37 zł i odsetki karne w kwocie 2.845,05 zł. Jednocześnie powódka wyjaśniła, że 30 kwietnia 2015 r. nastąpiło połączenie Banku (...) S.A. z (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. przez przeniesienie całego majątku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna na rzecz Banku (...) S.A., zaś z dniem przejścia powód działa pod (...) Bank (...) spółka akcyjna w W..

Nakazem zapłaty z 28 kwietnia 2017 r. wydanym w postępowaniu nakazowym Sąd Okręgowy w Koszalinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (sygn. akt VI GNc 44/17).

W zarzutach od nakazu zapłaty T. P. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu. Pozwany potwierdził, że zawarł umowę, o której mowa w pozwie, a kredyt był spłacany terminowo do listopada 2015 r. Pozwany podniósł zarzuty: braku skutecznego wypowiedzenia umowy z uwagi na naruszenie art. 75 c ustawy Prawo bankowe oraz brak podpisów osób upoważnionych; nieprawidłową reprezentację banku przy podpisywaniu wyciągu z ksiąg banku, niedokonanie weryfikacji kwoty wskazanej w wyciągu, nieudowodnienie wysokości roszczenia.

Wyrokiem z 16 sierpnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany 28 kwietnia 2017 r. w postępowaniu nakazowym, w sprawie VI GNc 44/17.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy w Koszalinie wskazał, że nie doszło do naruszenia art. 75 c ustawy z dnia 2 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. 2016.1988, j.t.) gdyż warunki powoływane w tym przepisie zostały przez powódkę spełnione w piśmie z 29 kwietnia 2016 r. Za chybiony Sąd uznał też zarzut braku podpisów osób uprawnionych w piśmie stanowiącym wypowiedzenie umowy kredytu. Wskazano, że z żadnego przepisu kodeksu spółek handlowych ani kodeksu cywilnego nie wynika, aby zasada reprezentacji kolegialnej osób prawnych stała na przeszkodzie udzieleniu przez organ zarządzający – w sposób zgody z zasadami reprezentacji – pełnomocnictwa innej osobie do składania oświadczeń woli jednoosobowo. Z tych też względów kolejny zarzut - zarzut błędnego sporządzenia wyciągu z ksiąg banku - Sąd również uznał za bezzasadny. Ponadto Sąd Okręgowy uznał, że powódka wykazała zarówno istnienie roszczenia, jak i jego wysokość. Roszczenie wynika z umowy kredytowej, a jego wysokość z wyciągu z ksiąg banku, który to dokument stanowi odwzorowanie stanu ksiąg rachunkowych powódki, który jako dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy. Sąd wskazał, że przedstawiony przez powódkę wyciąg z ksiąg banku uwzględnia stan ksiąg rachunkowych na dzień sporządzenia tego dokumentu, kwoty zadłużenia w nim wskazane znajdują potwierdzenie w wyciągach z historii rachunków kredytu obrazujące operacje dotyczące kredytu. Prawdliwość wyciągu potwierdzają wydruki z historii rachunków przedłożone przez powódkę, na tych rachunkach – jak wskazał Sąd – widoczne są wszystkie spłaty dokonane na poczet kredytu oraz wysokość rat kapitałowych oraz odsetkowych i sposób ich rozliczenia. Pozwanemu dostępne zaś były wszystkie dane potrzebne do wyliczenia zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej. Pozwany nie wykazał, że dokument w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych zawiera dane i wyliczenia niezgodne z prawdą. Odnosząc się do ostatniego zarzutu podniesionego przez pozwanego Sąd uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy powódka nie była zobowiązana do pomniejszenia o wskazywaną przez pozwanego kwotę należności pozostających do spłaty z tytułu umowy kredytowej, gdyż nie ma podstaw, by bank ponosił koszty zabezpieczenia kredytu. W tym stanie rzeczy Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego księgowego. Nadto, w oparciu o art. 148¹ § 1 k.p.c. Sąd uznał, że złożone

przez powódkę dokumenty oraz wyjaśnienia stron zawarte w pismach procesowych stanowią dostateczny materiał dla rozstrzygnięcia sprawy zaznaczając jednocześnie, że nie zachodziła przeszkoda w wydaniu wyroku na posiedzeniu niejawnym wskazana w § 3 powołanej normy, bowiem żadna ze stron nie żądała przeprowadzenia rozprawy.

W wyniku apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny w Szczecinie powyższy wyrok uchylił, zniósł postępowanie w sprawie w zakresie postanowienia dowodowego Sądu Okręgowego w Koszalinie z 16 sierpnia 2017 r. i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zaistniała bowiem nieważność postępowania z uwagi na pozbawienie obu stron procesu możliwości obrony swoich praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. Zdaniem tego Sądu w niniejszej sprawie niedopuszczalne było rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym. Z tych względów – jak wskazano – nie było podstaw do oceny pozostałych zarzutów. Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd I instancji w postępowaniu ponownym powinien ustalić zakres okoliczności spornych, dokonać właściwej analizy korespondencji prowadzonej między stronami pod kątem terminów oraz skuteczności doręczeń, a tym samym skuteczności złożenia danego oświadczenia woli, umożliwić pozwanemu merytoryczne odniesienie się do przedłożonych przez powódkę historii rachunków. Dalej wskazał, że Sądowi I instancji nie powinno umknąć, że kwestia wymagalności roszczeń powódki może być rozpatrywana nie tylko w płaszczyźnie skuteczności wypowiedzenia umowy łączącej strony jak też ustalenia, czy w sprawie faktycznie zostały zachowane wszelkie wymogi wynikające z art. 75 c prawa bankowego – a jeżeli nie, to jakie tego powinny być konsekwencje, ale ewentualnie także w płaszczyźnie wymagalności żądania powódki zapłaty poszczególnych kwot udzielonego kredytu z uwagi na upływ samego czasu do spłaty zadłużenia.

W postępowaniu ponownym strony przedstawiły swoje stanowiska procesowe w pismach: powodowy bank w piśmie procesowym z 14 grudnia 2018 r., 1 lutego 2019 r., 28 lutego 2019 r.; pozwany w piśmie procesowym z 14 grudnia 2018 r., 30 stycznia 2019 r., 28 lutego 2019 r. W związku ze stanowiskiem pozwanego powód złożył nowe dowody. Pozwany z kolei cofnął wniosek o dowód z opinii biegłego sądowego, powołany w zarzutach od nakazu zapłaty, w celu wyliczenia stanu zadłużenia na dzień wniesienia pozwu.

W postępowaniu ponownym Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. P. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „Kancelaria Notarialna T. P.”.

Dowód: wydruk z (...) k. 40.

14 października 2013 r. T. P. - w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod nazwą „Kancelaria Notarialna T. P.” - zawarł z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. (zwanym dalej Bankiem) umowę o kredyt nieodnawialny nr (...) - (...), z przeznaczeniem na modernizację majątku/remont środków trwałych.

Na podstawie tej umowy kredytobiorcy udostępniono środki w wysokości 118.450 zł, przy czym bank uruchamiając kredyt pomniejszył tę kwotę o koszt ubezpieczenia wskazany w pkt 14 umowy oraz o prowizję za udzielenie kredytu (pkt 1).

Kredyt został udzielony na 60 miesięcy, z zastrzeżeniem, że okres ten może ulec skróceniu lub wydłużeniu zgodnie z harmonogramem spłaty rat kredytu określającym terminy spłaty poszczególnych rat. Harmonogram spłaty kredytu zostanie przekazany kredytobiorcy w terminie 14 dni od dnia uruchomienia kredytu (pkt 2).

Kredyt został oprocentowany według stałej stopy procentowej, która wynosi 6,99 %, z zastrzeżeniem pkt 14 umowy (pkt 4).

Termin wymagalności odsetek ustalono na 12 dzień każdego miesiąca (pkt 5).

Prowizja z tytułu udzielenia kredytu wynosiła 3.450 zł (pkt 6), zaś prowizja od przeterminowanej spłaty kredytu wynosiła 2,5 %

Postanowiono, że spłata kapitału kredytu nastąpi w rosnących ratach, płatnych każdego miesiąca w dniach wymagalności odsetek. Spłata kredytu w zakresie kapitału jak i odsetek nastąpi w równych ratach, płatnych każdego miesiąca w dniach wymagalności odsetek. Odsetki naliczane są przyjmując, że jeden miesiąc ma 30 dni (pkt 9).

Pierwsza rata kredytu wynosi 2.345 zł i jest płatna do 12 listopada 2013 r. (pkt 10).

W pkt 12 umowy postanowiono, że zabezpieczenie należności stanowią:

1. oświadczenie kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
2. ubezpieczenie na życie oraz poważne zachorowanie kredytobiorców, na które T. P. wyraził zgodę składając podpis pod dokumentem „Deklaracja zgody na objęcie ochroną ubezpieczeniową kredyt nieodnawialny Pakiet nr 1”.

W pkt 14 zamieszczono dodatkowe postanowienia umowy, m.in. zobowiązujące kredytobiorcę do zapewnienia wpływów na rachunek bieżący kredytobiorcy prowadzony przez bank w walucie PLN w wysokości minimum 7.500 zł średniomiesięcznie z zastrzeżeniem, że w przypadku niewywiązania się z tego obowiązku oprocentowanie wskazane w pkt 4 umowy ulegnie podwyższeniu o 2,0 punkty procentowe.

Nadto, w pkt 14 lit c) kredytobiorca wyraził zgodę na jednorazowe obciążenie go przez bank kosztem ubezpieczenia, o którym mowa w pkt 12 umowy w wysokości 15.000 zł. W przypadku rezygnacji kredytobiorcy z zabezpieczenia kredytu w formie ubezpieczenia oprocentowanie kredytu ulega podwyższeniu o 5,0 punktów procentowych. Rezygnacja kredytobiorcy z zabezpieczenia kredytu w formie ubezpieczenia nie wymaga zawarcia pisemnego aneksu do umowy.

Dowód: umowa kredytu z 14 października 2013 r. k. 52 - 54;

karta danych firmy k. 312;

deklaracja zgody k. 328.

(...) Bank (...) S.A. sporządził harmonogramy spłat rat kredytu w okresie od 2013 r. do 2016 r. oraz szczegółowe rozliczenie spłat kredytu w okresie od 15 października 2013 r. do 4 marca 2017 r.

Harmonogramy zawierają następujące dane: kwotę uruchomionego kredytu, kwotę pozostałą do zapłaty, kwotę zaległości po spłacie, ilość rat pozostałych do spłaty. W każdym harmonogramie wyliczona została kwota odsetek kapitałowych ze wskazaniem: daty spłaty, kwoty kapitału, sumy raty.

Dowód: harmonogramy k. 313 – 324;

zestawienie k. 325 - 327.

W piśmie z 23 marca 2015 r. Bank skierował do T. P. zawiadomienie o zadłużeniu wymagalnym z tytułu udzielonego kredytu nr (...) - (...), na które składa się kapitał wymagalny w kwocie 2.102,49 zł. Jednocześnie poinformowano, że została naliczona opłata w wysokości 40.00 zł

Dowód: zawiadomienie z 23 marca 2015 r. k. 51.

30 kwietnia 2015 r. nastąpiło połączenie Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. z (...) Bankiem Spółką Akcyjną, w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h., przez przeniesienie całego majątku (...) Bank Spółki Akcyjnej na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej, który z dniem przejęcia działa pod (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W..

Dowód: odpis KRS k. 7-39;

postanowienie Sądu Rejonowego z 30 kwietnia 2015 r. k. 6.

W piśmie z 4 kwietnia 2016 r., zatytułowanym „monit”, Bank poinformował T. P. o powstaniu zadłużenia wymagalnego, na które składa się kapitał wymagalny w kwocie 5.225,54 zł i niespłacone opłaty i prowizje w kwocie 198,89 zł, wzywając do niezwłocznego uregulowania powstałej zaległości. Jednocześnie poinformowano, że została naliczona opłata w wysokości 50.00 zł

Dowód: monit z 4 kwietnia 2016 r. k. 50.

W piśmie z 29 kwietnia 2016 r., zatytułowanym „ostateczne wezwanie do zapłaty” Bank wezwał T. P. do zapłaty należności wymagalnej powstałej w spłacie kredytu nr (...) - (...) wskazując, że na dzień sporządzenia pisma na zadłużenie składa się kapitał wymagalny oraz odsetki wymagalne w kwocie 7.838,31 zł oraz niespłacone opłaty i prowizje w kwocie 100 zł. Jednocześnie zobowiązano T. P. do wpłaty zaległości w ciągu 14 dni od daty wystawienia wezwania. Bank poinformował także, że kredytobiorca może w terminie 14 dni roboczych od otrzymania niniejszego pisma złożyć wnioski o restrukturyzację zadłużenia.

Dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty k. 119.

Pismem z 19 maja 2016 r., zatytułowanym „wypowiedzenie umowy kredytu”, Bank wypowiedział T. P. umowę kredytu wskazując, że rozwiązanie umowy nastąpi w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego pisma. Jednocześnie wskazano, że rozwiązanie umowy zobowiązuje T. P. do niezwłocznego zwrotu kwoty należności głównej wraz z odsetkami, która na dzień 19 maja 2016 r. wynosi 78.428,12 zł.

Pismo zostało podpisane przez specjalistę ds. monitoringu i windykacji (...) - legitymującego się pełnomocnictwem do samodzielnego składania w imieniu Banku oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych i niemajątkowych w zakresie m.in. podpisywania wezwań do zapłaty i wypowiadania klientom detalicznym oraz mikro umów kredytowych, umów pożyczek, umów o korzystanie z kart kredytowych oraz rachunków oszczędnościowo – rozliczeniowych, podpisanym przez prokurentów Banku (...).

Powyższe pismo wysłano T. P. drogą pocztową 20 maja 2016 r. na adres ul. (...), (...) - (...) K.. Przesyłka została awizowana, nie została podjęta przez adresata, 14 czerwca 2016 r. nastąpił zwrot tej przesyłki do nadawcy, nadawca otrzymał ją 21 czerwca 2016 r.

Dowód: „wypowiedzenie umowy kredytu” z 19 maja 2016 r. oraz dokument elektroniczny systemu Poczty Polskiej S.A. k. 48 – 49, 265 – 266, 329 - 330;

pełnomocnictwo z 7 stycznia 2016 r. k. 120

W piśmie z 24 czerwca 2016 r. T. P. - w nawiązaniu do otrzymanego 13 czerwca 2016 r. „ostatecznego wezwania do zapłaty” - powołując się na art. 75 ustawy pr.bank. zwrócił się do Banku o przyznanie mu restrukturyzacji powstałego zadłużenia wnioskując o dopisanie do kwoty kredytu zaległego kapitału i odsetek oraz rat do lipca 2016 r. włącznie, wydłużenie okresu spłaty kredytu na maksymalny termin i ponowne rozpisanie harmonogramu.

T. P. przyznał istnienie swojego długu wskazanego w wezwaniu otrzymanym 13 czerwca 2016 r. oraz wyjaśnił, że zaległości powstały na skutek jego złego stanu zdrowia i poważnego utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej, z której wpływy w 2016 r. są minimalne.

Dowód: pismo z 24 czerwca 2016 r. k. 117 – 118.

W piśmie z 21 lipca 2016 r. skierowanym do T. P. na adres: ul. (...), (...) - (...) K., zatytułowanym „przedsądowe wezwanie do zapłaty”, Bank wezwał do zapłaty kwoty 79.305,99 zł w związku z dalszym brakiem spłaty zadłużenia wymagalnego wynikającego z umowy. W piśmie wskazano, że na powyższą kwotę składa się:

- kapitał wymagalny w kwocie 76.149,31 zł;

- odsetki umowne w kwocie 3.114,37 zł;

- odsetki karne w kwocie 42,31 zł.

Jednocześnie Bank wskazał, że kredytodawca miał możliwość w terminie 14 dni od otrzymania wezwania złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Powyższe wezwanie doręczono T. P. pod wskazanym wyżej adresem, po dwukrotnej awizacji, 9 sierpnia 2016 r.

Przedsądowe wezwanie do zapłaty z tego samego dnia i o takiej samej treści skierowano do T. P. również na adres: ul. (...), (...)-(...) K.. Powyższe wezwanie doręczono pod wskazanym adresem 26 lipca 2016 r.

Dowód: „przedsądowe wezwania do zapłaty” z 21 lipca 2016 r. z wydrukami śledzenia przesyłki k.42 – 47, 267 – 269, 270 - 272.

T. P. w piśmie z 29 sierpnia 2016 r. - w odpowiedzi na otrzymane 9 sierpnia 2016 r. „przedsądowe wezwanie do zapłaty” - ponownie uznał dług wskazany w wezwaniu do zapłaty z 21 lipca 2016 r.

Po raz kolejny zwrócił się do Banku z wnioskiem restrukturyzacyjnym, w którym wniósł o dopisanie do kwoty kredytu zaległego kapitału i odsetek oraz rat do sierpnia 2016 r. włącznie, wydłużenie okresu spłaty kredytu na maksymalny termin i ponowne rozpisanie harmonogramu. Wyjaśnił raz jeszcze, że zaległości powstały na skutek jego złego stanu zdrowia i poważnego utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej, z której wpływy w 2016 r. są minimalne.

W odpowiedzi na wniosek restrukturyzacyjny T. P. w piśmie z 29 sierpnia 2016 r. Bank poinformował, że konieczne jest uzupełnienie dokumentów szczegółowo wymienionych w treści pisma, niezbędnych do rozpoczęcia analizy sprawy i podjęcia decyzji.

Informację tę Bank powielił w piśmie z 3 października 2016 r., skierowanym do T. P..

Z kolei w piśmie z 3 listopada 2016 r., stanowiącym odpowiedź na wniosek T. P. z 29 sierpnia 2016 r., Bank poinformował, że z uwagi na to, iż T. P. nie dostarczył wymaganych dokumentów, wniosek został rozpatrzony odmownie. Jednocześnie zawiadomiono T. P., że wymagalne zadłużenie wynosi 80.511,70 zł.

Dowód: pismo T. P. z 29 sierpnia 2016 r. k.116;

pismo Banku z 29 sierpnia 2016 r. k. 115;

pismo z 3 października 2016 r. k. 310;

pismo z 3 listopada 2016 r. k. 311.

3 kwietnia 2017 r. (...) S.A. w W. sporządził wyciąg nr (...), według którego na 2 kwietnia 2013 r. T. P. zobowiązany jest do zapłaty na rzecz banku płatnego i wymagalnego zadłużenia w łącznej kwocie 82.108,73 zł, na którą składa się kapitał wymagalny w kwocie 76.149,31 zł; odsetki zapadłe w kwocie 3.114,37 zł; odsetki karne w kwocie 2.845,05 zł.

Wyciąg został podpisany przez pełnomocnika Banku (...), legitymującego się pełnomocnictwem z 1 marca 2017 r., zawierającym umocowanie m.in. do samodzielnego reprezentowania Banku w postępowaniach sądowych oraz samodzielnego składania w imieniu i na rzecz Banku oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych i niemajątkowych dotyczących działań podejmowanych w celu odzyskania należności Banku, w szczególności do podpisywania wyciągów z ksiąg Banku (pkt 2 lit. c). Pełnomocnictwo zostało podpisane przez ówczesnych prokurentów Banku: E. B. oraz R. J..

Dowód: wyciąg nr (...) k. 41;

pełnomocnictwo z 1 marca 2017 r. k. 121 – 122, 284 – 285;

wydruk z (...) S.A. na dzień 1 marca 2017 r. k. 286 – 302.

Sąd zważył, co następuje:

Powodowy bank - jako następca prawny (...) Bank (...) S.A. - dochodzi od pozwanego kwoty 82.108,73 zł, na którą składają się należności z umowy kredytu, zawartej przez pozwanego z poprzednikiem prawnym powoda. Powód domaga się:

- kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 76.149,31 zł
- kwoty 3.114,37 zł tytułem odsetek kapitałowych,
- kwoty 2.845,05 zł tytułem odsetek za opóźnienie.

Podstawę prawną roszczenia powoda w zakresie kwoty głównej stanowi art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988), zgodnie z którym: przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany podniósł zarzut brak skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu z uwagi na art. 75 c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe oraz z uwagi na podpisanie wypowiedzenia przez osoby nieuprawnione, podniósł także zarzuty dotyczące wysokości roszczenia, w szczególności doliczenia do niego opłaty za niewykorzystany okres ubezpieczenia i brak zwrotu tej opłaty.

Roszczenie o zapłatę kwoty głównej z umowy kredytu okazało się uzasadnione. W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że analiza materiału dowodowego faktycznie wskazuje na to, że nie dochowano trybu z art. 75 c ustawy Prawo bankowe, co oznacza, że wypowiedzenie umowy nie może być uznane za skuteczne.

Należy mieć bowiem na uwadze, że ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1854) do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe dodano artykuł 75c. W art. 13 ustawy zmieniającej wskazano, że wchodzi ona w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, co nastąpiło 27 listopada 2015 r. Artykuł 12 ustawy stanowił z kolei, że: „banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Oznacza to, że po dniu 27 grudnia 2015 r. powodowy bank obowiązany był stosować w swej działalności art. 75c Prawa bankowego.

Artykuł 75c ust. 1 Prawa bankowego stanowi z kolei, że jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. Z ustępu drugiego tego przepisu wynika natomiast, że w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Mając na uwadze powyższe przyjąć trzeba, że bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu, najpierw powinien bowiem doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 Prawo bankowe, odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu, a nie krótszego niż 14 dni roboczych, dopiero po upływie tego terminu bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia umowy kredytowej. W przypadku gdy powyższe

czynności nie zostały przez bank dopełnione, czynność prawna w postaci wypowiedzenia umowy jest na podstawie art. 58 § 1 k.c. nieważna.

Powodowy bank nie dochował obowiązków z art. 75 c ustawy Prawo bankowe, tym samym nie udowodnił, że wypowiedzenie umowy kredytu wobec pozwanego było skuteczne. Jak wynika z analizy materiału dowodowego z 29 kwietnia 2016 r. bank sporządził dokument zatytułowany „ostateczne wezwanie do zapłaty”, który zdaniem powodowego banku miałby spełniać wymogi art. 75c ustawy Prawo bankowe. W aktach sprawy brak jest jednak dowodu doręczenia tego pisma pozwanemu. Pozwany w pierwszym piśmie procesowym, jakie złożył po doręczeniu mu tego dowodu, tj. w apelacji, zaprzeczył, że taki dokument został mu doręczony, a w szczególności, że nastąpiło to przed wypowiedzeniem umowy kredytu. W oparciu o analizę dokumentów znajdujących się w aktach sprawy można wnosić, że dokument zatytułowany „ostateczne wezwanie do zapłaty” został doręczony pozwanemu 13 czerwca 2018 r., fakt ten pozwany przyznał bowiem w piśmie z 24 czerwca 2016 r. (nie wiadomo jednak czy było to „ostateczne wezwanie do zapłaty” z 29 kwietnia 2016 r., czy dokument o tym samym tytule, ale z innej daty). Ciężar dowodu w zakresie wykazania faktu doręczenia dokumentu, który zdaniem powoda oznacza dochowanie obowiązków z art. 75 c ustawy Prawo bankowe (to jest pisma z 29 kwietnia 2016 r.), w tym także daty doręczenia tego pisma, spoczywał na stronie powodowej. Powód wywodzi bowiem, że poprzez ten dokument dochował wymogów z art. 75c ustawy Prawo bankowe. Wypowiedzenie umowy kredytu zostało natomiast dokonane przez powoda pismem z 19 maja 2016 r., przesyłka ta - po awizowaniu - została 14 czerwca 2016 r. zwrócona do nadawcy jako niepodjęta w terminie. Abstrahując w tym miejscu rozważań, czy przesyłka ta może być uznana za doręczoną pozwanemu w świetle art. 61 § 1 k.c., wskazać trzeba, że z art. 75 c ustawy Prawo bankowe wynika, że wezwanie do zapłaty powinno być skierowane do kredytobiorcy przez bank przed wypowiedzeniem umowy (a nie po wypowiedzeniu), a ten wymóg nie został dochowany w rozpoznawanej sprawie. Skierowanie takiego wezwania po wypowiedzeniu oznacza brak spełnienia przesłanek z art. 75 c ustawy Prawo bankowe.

W rozpoznawanej sprawie brak wykazania przesłanek z art. 75 c ustawy Prawo bankowe pozostaje jednak bez wpływu na zasadność roszczenia o zapłatę kwoty głównej dochodzonej przez powoda. Wypowiedzenie umowy kredytu skutkuje bowiem tym, że kwota całego niespłaconego kredytu staje się natychmiast wymagalna, natomiast przy braku skutecznego wypowiedzenia kwota kredytu staje się wymagalna w częściach odpowiadających wysokości poszczególnych rat, w datach określonych w umowie jako termin płatności tych rat. Umowa została zawarta przez strony 14 października 2013 r., należność została rozłożona na 60 miesięcy, przy czym pierwsza rata miała być płatna 12 listopada 2013 r. (pkt 10 umowy), z kolei ostatnia rata - 12 października 2018 r. (po 60 miesiącach). Wydając wyrok Sąd bierze pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.), tymczasem na dzień zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie wszystkie raty były już wymagalne. Oznacza to, że cała kwota niespłaconego kredytu pozostaje wymagalna. Roszczenie powoda co do całej niespłaconej kwoty głównej jest więc - co do zasady - uzasadnione.

Nieuzasadnione okazały się zarzuty pozwanego dotyczące wyliczenia wysokości tej kwoty przez powoda. W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że na kredytodawcy spoczywa ciężar wykazania faktu zawarcia umowy kredytu i przekazania kwoty kredytu kredytobiorcy. Powód fakty te wykazał. Z kolei na kredytobiorcy (pозwanym) spoczywa ciężar udowodnienia faktów związanych ze spłacaniem kredytu, a więc z wykonywaniem umowy. Pozwany faktu spłaty kredytu ponad kwotę przyznaną przez powoda nie udowodnił, tym samym przyjąć trzeba za prawdziwe twierdzenia powoda co do wysokości zadłużenia, wynoszącego w zakresie kwoty głównej 76.149,31 zł. Dodatkowo wskazać trzeba, że wysokość kwoty udowodniona została przez powoda poprzez złożenie wraz z pismem procesowym z 1 lutego 2019 r. wszystkich harmonogramów spłat, które korespondują z szczegółowym zestawieniem przedstawiającym wyliczenie wysokości roszczeń powoda (k. 325-327) oraz z wyciągiem z ksiąg bankowych. Jak wynika z harmonogramów oraz z zestawienia (k. 325-327) kwota główna w wysokości 76.149,31 zł obejmuje 33 raty, których terminy płatności przypadały 12 każdego miesiąca począwszy od lutego 2016 r.

Nieuzasadniony okazał się zarzut pozwanego związany z tym, że kredyt był zabezpieczony ubezpieczeniem na życie oraz poważne zachorowanie kredytobiorcy, przy czym na poczet składki ubezpieczeniowej bank pobrał kwotę 15.000 zł. Pobranie tej składki nie zmienia faktu, że umowa kredytu została udzielona pozwanemu w kwocie 118.450

zł. O ile pozwany - jak podnosi - nie otrzymał polisy ubezpieczeniowej, to nie jest to podstawa do obniżenia podlegającej zwrotowi kwoty kredytu o kwotę składki, pozwany ma natomiast roszczenie do powodowego banku o wydanie polisy ubezpieczeniowej (którego, jak wynika z akt sprawy, nie realizował). Zarzut pozwanego dotyczący odpowiedniego zmniejszenia opłaty za niewykorzystany okres ubezpieczenia byłby natomiast uzasadniony, gdyby doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu. W związku z tym, że do wypowiedzenia umowy kredytu nie doszło z uwagi na niedochowanie przez bank wymogów z art. 75 c ustawy Prawo bankowe, brak jest podstaw do pomniejszania kwoty roszczenia powoda o kwotę składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia.

Tym samym cała objęta żądaniem pozwu kwota główna była uzasadniona.

Dodać w tym miejscu trzeba, że pozwany w piśmie z 29 sierpnia 2016 r. - w odpowiedzi na otrzymane 9 sierpnia 2016 r. „przedsądowe wezwanie do zapłaty” - uznał dług wskazany w wezwaniu do zapłaty z 21 lipca 2016 r., w którym z kolei powodowy bank szczegółowo opisał należności objęte wezwaniem do zapłaty m.in.: kapitał w kwocie 76.149,31 zł. Wysokość kwoty głównej żądania pozwu została więc przez pozwanego w piśmie z 29 sierpnia 2016 r. przyznana.

Powód domagał się również zasądzenia kwoty 3.114,37 zł tytułem odsetek kapitałowych oraz kwoty 2.845,05 zł tytułem odsetek za opóźnienie.

Dla porządku wyjaśnić trzeba, że dla odsetek kapitałowych podstawę prawną roszczenia o ich zapłatę stanowi art. 359 § 1 k.c. Tzw. odsetki kapitałowe przysługują za korzystanie z cudzego pieniądza (w sensie ekonomicznym), stanowią zapłatę za możliwość wykorzystywania cudzego dobra, co jest cechą wielu umów zobowiązaniowych, np. umowy najmu czy dzierżawy. Z kolei odsetki za opóźnienie (dla których podstawą prawną roszczenia o ich zapłatę jest art. 481 § 1 k.c.) stanowią przede wszystkim rekompensatę dla wierzyciela za to, że dłużnik spóźnił się ze świadczeniem pieniężnym.

Podstawą prawną roszczenia powoda o zapłatę kwoty 3.114,37 zł jest więc art. 359 § 1 k.c. Umowa kredytu zawiera regulacje dotyczące odsetek kapitałowych w pkt 4 (gdzie określono stopę odsetek) oraz w pkt 5 (gdzie określono termin wymagalności odsetek ustalając je na 12 dzień każdego miesiąca). Sposób wyliczenia odsetek kapitałowych powód szczegółowo wyjaśnił w piśmie procesowym z 1 lutego 2018 r.

Do pisma tego załączono również harmonogramy spłat kredytu (z których każdy wskazuje m.in. na sposób wyliczenia odsetek), a także zestawienie zawierające szczegółowe rozliczenie (k. 325 -327). Wyliczenie to koresponduje z treścią umowy w zakresie postanowień dotyczących odsetek kapitałowych.

Dodać w tym miejscu trzeba ponownie, że pozwany w piśmie z 29 sierpnia 2016 r. - w odpowiedzi na otrzymane 9 sierpnia 2016 r. „przedsądowe wezwanie do zapłaty” - uznał dług wskazany w wezwaniu do zapłaty z 21 lipca 2016 r., w którym powodowy bank szczegółowo opisał należności objęte wezwaniem do zapłaty, m.in.: odsetki umowne w kwocie 3.114,37 zł. Wysokość należności z tytułu tych odsetek została więc przez pozwanego w piśmie z 29 sierpnia 2016 r. przyznana.

Nieuzasadnione okazało się natomiast roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie, wynoszących po skapitalizowaniu 2.845,05 zł. Odsetki te wyliczone zostały przy założeniu, że wypowiedzenie umowy było skuteczne. W takiej sytuacji cała niespłacona na dzień wypowiedzenia należność główna byłaby wymagalna, a pozwany pozostawałby w opóźnieniu w zapłacie tej kwoty. Tymczasem na gruncie niniejszej sprawy nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy, tym samym odsetki za opóźnienie, wyliczone w związku z tym wypowiedzeniem, nie powstały. W tym zakresie, to jest co do kwoty skapitalizowanych odsetek za opóźnienie, powództwo podlegało więc oddaleniu.

Uzasadnione pozostawało więc roszczenie powoda:

- co do kwoty 76.149,31 zł (kwota główna niespłaconego kredytu) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 13 października 2018 r. (termin wymagalności ostatniej raty przypadał na dzień 12 października 2018 r.); podstawą prawną odsetek za opóźnienie od tej kwoty jest art. 481 § 1 k.c.;

- co do kwoty 3.114,37 zł (skapitalizowane odsetki kapitałowe), od których uzasadnione pozostają odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, podstawą prawną odsetek za opóźnienie od tej kwoty jest art. 482 § 1 k.c..

Na podstawie art. 496 k.p.c. nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym został więc utrzymany w mocy co do wskazanych wyżej kwot, w pozostałym zakresie nakaz należało uchylić i powództwo oddalić.

Jak już wyżej wspomniano zarówno należność z tytułu kwoty głównej w wysokości 76.149,31 zł, jak i odsetek kapitałowych w wysokości 3.114,37 zł, została przez pozwanego uznana w piśmie z 29 sierpnia 2016 r.

Stan faktyczny sprawy ustalony został w oparciu o opisane wyżej dokumenty prywatne, które nie były przez strony kwestionowane pod względem autentyczności, a także w oparciu o inne dowody w rozumieniu art. 308 k.p.c. (jak np. wydruki z systemów komputerowych).

W związku z tym, że strona powodowa ostatecznie wygrała postępowanie w 96,49 %, uchylono rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zawarte w nakazie zapłaty Sądu Okręgowego w Koszalinie z 28 kwietnia 2017 r. O kosztach procesu orzeczono na podstawie 108 § 1 k.p.c., pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu, po uprawomocnieniu się wyroku.